

Γ. Αδίδακτο κείμενο

Αισχίνης, Κατὰ Τιμάρχου, 5 – 7

(C.D. Adams, εκδ. 1919, *Aeschines*, Loeb Classical Library)

Ο Αισχίνης στο παρακάτω απόσπασμα από τον Κατὰ Τιμάρχον λόγο του τονίζει τη σημασία της εννομίας στα πλαίσια του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Εὖ δ' ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τὰ μὲν τῶν δημοκρατουμένων σώματα¹ καὶ τὴν πολιτείαν οἱ νόμοι σώζουσι, τὰ δὲ τῶν τυράννων καὶ ὀλιγαρχικῶν ἀπιστία καὶ ἡ μετὰ τῶν ὄπλων φρουρά. Φυλακτέον² δὴ τοῖς μὲν ὀλιγαρχικοῖς καὶ τοῖς τὴν ἄνισον πολιτείαν πολιτευομένοις τοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύοντας³, ὑμῖν δὲ τοῖς τὴν ἴσην καὶ ἔννομον πολιτείαν ἔχουσι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἢ λέγοντας ἢ βεβιωκότας· ἐντεῦθεν γὰρ ἰσχύσετε, ὅταν εὐνομησθε καὶ μὴ καταλύησθε ὑπὸ τῶν παρανομούντων. Προσῆκειν δὲ ἔγωγε νομίζω, ὅταν μὲν νομοθετῶμεν, τοῦθ' ἡμᾶς σκοπεῖν, ὅπως καλῶς ἔχοντας καὶ συμφέροντας νόμους τῇ πολιτείᾳ θησόμεθα, ἐπειδὴν δὲ νομοθετήσωμεν, τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις πείθεσθαι, τοὺς δὲ μὴ πειθομένους κολάζειν, εἰ δεῖ τὰ τῆς πόλεως καλῶς ἔχειν. Σκέψασθε γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅσην πρόνοιαν περὶ σωφροσύνης ἐποιήσατο ὁ Σόλων ἐκεῖνος, ὁ παλαιὸς νομοθέτης, καὶ ὁ Δράκων καὶ οἱ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους νομοθέται. Πρῶτον μὲν γὰρ περὶ τῆς σωφροσύνης τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων ἐνομοθέτησαν, καὶ διαρρηδὴν ἀπέδειξαν, ἃ χρὴ τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον ἐπιτηδεύειν, καὶ ὡς δεῖ αὐτὸν τραφῆναι, ἔπειτα δεύτερον περὶ τῶν μειρακίων, τρίτον δ' ἐφεξῆς περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν, οὐ μόνον περὶ τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ῥητόρων. Καὶ τούτους τοὺς νόμους ἀναγράψαντες ὑμῖν παρακατέθεντο, καὶ ὑμᾶς αὐτῶν ἐπέστησαν φύλακας.

¹ τὰ σώματα = οἱ ζωές.

² φυλάττω τινα = προφυλάσσομαι ἀπὸ κάποιου, προσέχω κάποιον (μη μου κάνει κάποιο κακό).

³ οἱ ἐν χειρῶν νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύοντες = αυτοὶ που καταλύουν τὸ πολίτευμα παίρνοντας τὸν νόμο στα χέρια τους (ἢ: παίρνοντας τὰ ὅπλα).

Γ1. Να γράψετε στο φύλλο απαντήσεων τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος: «Εὖ δ' ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ... τὰ τῆς πόλεως καλῶς ἔχειν».

Μονάδες 20

Γ2. Για ποια θέματα επέδειξαν ιδιαίτερη φροντίδα οι παλαιοί νομοθέτες της Αθήνας, σύμφωνα με όσα υποστηρίζει ο Αισχίνης;

Μονάδες 10

Γ3. Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

ἴστε: τον ίδιο τύπο στην υποτακτική του ίδιου χρόνου.

χειρῶν: την ίδια πτώση στον αντίθετο αριθμό.

βεβιωκότας: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής αορίστου β'.

τοῦθ': την ίδια πτώση στον αντίθετο αριθμό.

καλῶς: τον ίδιο τύπο στον συγκριτικό βαθμό.

σκέψασθε: το γ' πληθυντικό πρ. της οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή.

ἀπέδειξαν: το ίδιο πρόσωπο του παρακειμένου στην ίδια έγκλιση και φωνή.

τὸν παῖδα: την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού.

τῶν ιδιωτῶν: τη δοτική στον ίδιο αριθμό.

παρακατέθεντο: το γ' εν. πρόσ. της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή.

Μονάδες 10

Γ4.α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις του κειμένου (μονάδες 6): **παρὰ τοὺς νόμους, σκοπεῖν, τῇ πολιτεία, τοῖς κειμένοις, ὁ νομοθέτης, φύλακας.**

Γ4.β. «Φυλακτέον δὴ τοῖς μὲν ὀλιγαρχικοῖς καὶ τοῖς τὴν ἄνισον πολιτείαν πολιτευομένοις ...». Να αντικαταστήσετε το ρηματικό επίθετο με ισοδύναμη έκφραση, επιφέροντας ταυτόχρονα τις απαραίτητες τροποποιήσεις (μονάδες 4).

Μονάδες 10